

5.6.2023

Rahoitusvakausvirasto

Valtiovarainministeriön kannanotto vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Valtiovarainministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisen perustellun kannanottonsa Rahoitusvakausviraston vuoden 2022 tilinpäätöksestä.

Tilinpäätöskannanoton perustana ovat viraston tilinpäätös, joka sisältää toimintakertomuksen, sekä siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus.

Ministeriön yleisarvio Rahoitusvakausviraston tuloksellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta on **erinomainen** (asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä, heikko). Virasto on saavuttanut tulossopimuksessa vuodelle 2022 asetetut tulostavoitteet lähes täysin.

Vuosi 2022 oli poikkeuksellinen Ukrainan sodan syttymisen ja sen aiheuttaman toimintaympäristön muutosten vuoksi. Tästä johtuen varautumiseen, kriisinhoidon ja rahoitussektorin tiiviiseen seurantaan liittyvät asiat nousivat aiempaa enemmän toiminnan keskiöön. Virastolle säädettiin kesällä 2022 uusi tehtävä huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä. Virasto onnistui menestyksekkäästi erittäin lyhyessä ajassa saamaan uuden järjestelmän toimintakykyiseksi ja osoitti esimerkillistä yhteistyö- ja organisointikykyä sen valmistelussa. Uuden tehtävän vaatimasta lisätyöstä ja siihen kiinnitetyistä viraston resursseista huolimatta virasto onnistui täyttämään lähes kaikki sille asetetut tulostavoitteet.

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksessa ei ollut virastolle huomautuksia

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Viraston vaikuttavuus ja toiminnallinen tehokkuus ovat ministeriön näkemyksen mukaan jatkaneet johdonmukaista kehittymistään. Virasto on edelleen parantanut ja syventänyt kykyään hoitaa pankkien mahdolliset kriisitilanteet. Virasto on säännöllisesti testannut järjestelmiään ja syventänyt yhteistyötään muiden viranomais-

ten kanssa kriisitilanteisiin varautumiseksi. Virasto on panostanut kriisintarkkailuvälineiden käytännön toteutettavuuteen ja kehittänyt sisäisiä prosessejaan mahdollisten kriisitilanteiden hoitamiseksi.

Vuoden 2022 tulossopimuksessa Rahoitusvakausvirastolle oli asetettu yhteiskunnallisiin vaikuttavuustavoitteisiin liittyen 9 toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitetta, joista 8 toteutui täysin ja 1 pääosin. Toiminnalliseen tehokkuuteen ja henkilöstövoimavarojen hallintaan liittyviä mittareita oli yhteensä 23 ja näissä tavoitteet toteutuivat. Virastolle kesällä 2022 säädetty uusi tehtävä huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä kasvatti sekä henkilöstövuosia että kustannuksia, ja näiden tavoitteiden poikkeamasta tulossopimukseen oli sovittu ministeriön kanssa. Tulossopimuksessa ollut kriisinhoitokyvyn kehittämishanke eteni tavoitteiden mukaisesti.

1.1. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Virasto saavutti tavoitteensa täysin.

Viraston toiminnan tarkoituksena on suojella veronmaksajia ja yhteiskuntaa pankkikriisien kustannuksilta ja vaikutuksilta. Viraston yhteiskunnallisiksi vaikuttavuustavoitteiksi on asetettu pankkikriisien kustannusten minimointi sekä talletussuojan ja kriisintarkkailumekanismin uskottavuus.

Näitä yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tarkentavat tavoitteet olivat viraston korkea kyvykkyyks toimia minkä tahansa laitoksen kriisitilanteessa minimoiden mahdollisen julkisen tuen tarve, laitosten riittävän tappionkantamiskyvyn ja kriisitilanteisiin valmistautumisen varmistaminen, tallettajien korvattaviin varoihin pääsyn turvaaminen kriisitilanteessa, tehokas vaikuttaminen kriisinhoitokehikon kehitystyöhön sekä päivittäismaksamisen turvaamisen kehittäminen.

Kokonaisuutena ministeriön näkemyksen mukaan virasto onnistui kaikkien näiden yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa ja kehittämään kriisinhoitokyvyyttään. Ministeriön näkemyksen mukaan virasto toteutti poikkeuksellista tehokkuutta, omistautumista ja yhteistyökykyä osoittaen huoltovarmuustilijärjestelmän perustamisen. Huoltovarmuustilijärjestelmän perustamisella ja ylläpidolla on merkittävä yhteiskunnallinen vaikutus päivittäismaksamisen palvelujen turvaamisessa ja yhteiskunnan varautumisessa.

1.2. Toiminnallinen tuloksellisuus

Virasto saavutti tavoitteensa pääosin.

Virasto saavutti laitosten tappionkantamiskyvyn ja kriisitilanteisiin valmistautumisen varmistamiseen, talletussuojajärjestelmään, kriisinhoitokehikon kehitystyöhön sekä päivittäismaksamisen turvaamisen kehittämiseen liittyvät tulostavoitteet täysin. Virasto myös vahvisti yhteistyötä ja tiedonvaihtoa kotimaisten viranomaisten

välillä tavoitteiden mukaisesti ja päivitti kriisinhoitoprosessin toimintamallejaan. Virastossa ei kuitenkaan otettu käyttöön välinettä/mallia viraston oman kriisinhoitokyvykkyyden arviointiin. Kriisinhoitokykyä kuitenkin syvennettiin erilaisin toimenpitein ja sen tarkasteluun ja kehittämiseen nimettiin virastossa henkilö. Huolimatta kesken vuoden virastolle säädetyistä uudesta, paljon valmistelua vaatineesta tehtävästä huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä sekä Ukrainan sodan aiheuttamista varautumiseen liittyvien tehtävien lisääntymisestä, virasto onnistui täyttämään sille asetetut tulostavoitteet ministeriön näkemyksen mukaan erinomaisesti.

1.2.1. Toiminnallinen tehokkuus

Virasto saavutti tavoitteensa täysin.

Virasto saavutti henkilöresursseihin liittyvät tavoitteet täysin. Taloudellisuuden osalta virasto saavutti tavoitteensa pääosin. Viraston kokonaistoimintakulut ylittivät asetetun tavoitteen, mikä johtui virastolle kesken toimintavuoden säädetyistä uudesta tehtävästä huoltovarmuustilijärjestelmän ylläpitäjänä. Ministeriö katsoo viraston osoittaneen poikkeuksellista tehokkuutta huoltovarmuustilijärjestelmän perustamisessa, jossa virasto hyödynsi onnistuneesti olemassa olevia järjestelmiä, tietoja ja asiantuntemusta uuden järjestelmän nopeassa pystyttämisessä ja testaamisessa. Ministeriön näkemyksen mukaan virasto onnistui myös edistämään toiminnallista tehokkuuttaan yleisesti kehittämällä muun muassa sisäisiä kriisinhoitoprosessejaan ja asiakirjahallintoaan.

1.2.2. Tuotokset ja laadunhallinta

Virasto saavutti tavoitteensa täysin.

Virasto aloitti tavoitteiden mukaisesti lähes kaikkien vähemmän merkittävien laitojen (LSI-laitos) ja kaikkien sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusuunnitelmien päivittämisen. Tosin kriisinratkaisusuunnitelmien suunnittelusyklistä johtuen suunnitelmia koskevat lopulliset päätökset annetaan vasta keväällä 2023. Virasto testasi lisäksi onnistuneesti pankkien kyvykkyyttä toimittaa talletussuojarahastoon liittyvät tallettaja- ja tilitiedot. Ministeriö puoltaa vahvasti viraston toimintavuonna käyttöön ottamaa käytäntöä, jonka mukaan pankeilta edellytetään aiempaa tiheämpää tallettaja- ja tilitietojen toimittamista ja katsoo, että raportointifrekvenssin tiivistämistä tulee edelleen jatkaa.

1.2.3. Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Virasto saavutti tavoitteensa täysin.

Koko vuoden yhteenlasketut henkilöresurssit olivat 21,2 henkilötyövuotta. Sairauspoissaoloja oli 3 työpäivää henkilötyövuotta kohti (tavoite 8), määrä lisääntyi vain hieman edellisvuoden 2,2:sta. Henkilöstön työtyytyväisyys (VMbaro) kohosi

4,28:aan jo aiemmalta hyvältä tasolta (4,06) ja ylittää tavoitteen (4,0). Myös muut VMbaron tulokset olivat yli 4:n ja tavoitetasot saavutettiin. Ministeriö katsoo viraston onnistuneen erinomaisesti henkilöstölle mielekkäiden työtehtävien, -ympäristön ja -yhteisön luomisessa, mikä mahdollisesti edesauttaa asiantuntijoiden sitoutuneisuutta pieneen asiantuntijaorganisaatioon.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Virasto on kehittänyt raportointiaan merkittävästi ja ministeriön edellisenä vuonna antaman palautteen mukaisesti.

Raportointi antaa kattavan kuvan toteutuneesta toiminnasta ja sisältää raportoinnin lähes kaikista tulostavoitteista. Ainoa tulostavoitteen osa, josta ei raportoitu tai analysoitu poikkeamaa, oli edellä luvussa 1.2 mainittu väline viraston oman kriisinhoitokyvykkyyden arviointiin, vaikkakin itse kriisinhoitokyvyn kehittämiseen liittyvistä toimista raportointiin kattavasti. Vaikka raportointi oli varsin kattavaa, ministeriön näkemyksen mukaan raportointi voisi sisältää vielä jossain määrin enemmän analyysiä siitä, miten viraston yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttaminen on vuoden aikana kokonaisuutena kehittynyt. Viraston yhteiskunnallinen vaikuttavuus kytkeytyy hyvin vahvasti viraston kyvykkyyteen sen lakisääteisten tehtävien toimeenpanossa. Viraston toiminnan vaikuttavuuden arviointia ja sen raportointia tukisi merkittävästi, että virasto kehittäisi sellaisen toimintamallin oman toimintansa arviointiin, joka kattaisi sen toimivaltaan kuuluvien laitosten ohella myös viraston oman toimeenpanokyvykkyyden.

3. Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Tarvetta erityisille toimenpiteille ei havaittu. Viraston tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus vastaa vuoden 2022 toiminnan arvioinnin osalta niitä kehotuksia, jotka ministeriö on aiempien vuosien yhteydessä antanut. Ministeriö pitää tärkeänä, että virasto jatkaa raportointiaan nyt omaksutun rakenteen mukaisesti.

Ministeriö on antanut viraston yhteydessä toimivan Rahoitusvakausrahaston tilinpäätöksen johdosta erillisen kannanoton, johon sisältyy kehotuksia rahaston toiminnan sijoitustoiminnan uudelleenjärjestelyn johdosta tarpeelliseksi toimenpiteiksi.

4. Valtiovarainministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö pyrkii edistämään viraston esiin nostamia, talletuspankkien yhteenliittymien kriisinsäätelyyn liittyviä lainsäädännön kehittämistarpeita sekä kansallisesti käynnissä olevan luottolaitoslainsäädännön arvioinnin yhteydessä että

osana tulevaa pankkien kriisiratkaisu- ja talletussuojalainsäädännön uudelleen-tarkastelua EU:ssa.

Ministeriössä on myös käynnistetty valmistelu viraston hallintomaksulain muuttamiseksi, jolla turvattaisiin viraston rahoituksen riittävyys pidemmällä aikavälillä. Samassa yhteydessä valmistellaan rahoitusvakausviranomaisesta annettuun lakiin eräitä muutoksia muun muassa viraston ylijohtajaan, Rahoitusvakausrahaston tilintarkastajiin ja rahaston hallituksen osaamisvaatimuksiin liittyen.

Valtiovarainministeri

Annika Saarikko

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen /

Tiedoksi

Valtiovarainministeriö, rahoitusmarkkinaosasto
Valtiokonttori, tutkiahallintoa.fi
Valtiontalouden tarkastusvirasto